

Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (tionde avdelningen)

den 7 februari 2013*

”Begreppet konkurrensbegränsande samverkan — Avtal som ingåtts mellan flera banker — Konkurrerande företag som bedriver påstått olaglig verksamhet på den relevanta marknaden — Fråga huruvida detta är av betydelse — Detta saknar betydelse”

I mål C-68/12,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Najvyšší súd Slovenskej republiky (Slovakien), genom beslut av den 10 januari 2012, som inkom till domstolen den 10 februari 2012, i målet

Protimonopolný úrad Slovenskej republiky

mot

Slovenská sporiteľňa a.s.,

meddelar

DOMSTOLEN (tionde avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden A. Rosas (referent) samt domarna E. Juhász och C. Vajda,

generaladvokat: N. Wahl,

justitiesekreterare: A. Calot Escobar,

med beaktande av det skriftliga förfarandet,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

- Protimonopolný úrad Slovenskej republiky, genom T. Menyhart, i egenskap av ombud,
- Slovenská sporiteľňa a.s., genom M. Nedelka, advokát,
- Slovakiens regering, genom B. Ricziová, i egenskap av ombud,
- Tjeckiens regering, genom M. Smolek och T. Müller, båda i egenskap av ombud,
- Italiens regering, genom G. Palmieri, i egenskap av ombud, biträdd av S. Fiorentino, avvocato dello Stato,

* Rättegångsspråk: slovakiska.

- Polens regering, genom M. Szpunar och B. Majczyna, båda i egenskap av ombud,
- Europeiska kommissionen, genom A. Tokár, P. Van Nuffel och N. von Lingen, samtliga i egenskap av ombud,

med beaktande av beslutet, efter att ha hört generaladvokaten, att avgöra målet utan förslag till avgörande,

följande

Dom

- 1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artikel 101 FEUF.
- 2 Begäran har framställts i ett mål mellan Protimonopolný úrad Slovenskej republiky (Republiken Slovakien konkurrensmyndighet, nedan kallad Protimonopolný úrad) och Slovenská sporiteľňa a.s. (nedan kallat Slovenská sporiteľňa) avseende tre bankers beteende som enligt nämnda konkurrensmyndighet utgör ett konkurrensbegränsande avtal.

Tillämpliga bestämmelser

- 3 Tillämplig lag i Slovakien på konkurrensområdet är lag nr 136/2001 om konkurrensskydd.

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

- 4 Protimonopolný úrad Slovenskej republiky, odbor dohľad obmedzujúcich súťaž (Republiken Slovakien konkurrensmyndighets enhet för konkurrensbegränsande avtal), vilken utgör ett administrativt organ i första instans i konkurrensfrågor, fastslog i beslut av den 9 juni 2009 att tre betydelsefulla banker med säte i Bratislava (Slovakien), nämligen Slovenská sporiteľňa a.s., Československá obchodná banka a.s. och Všeobecná úverová banka a.s., hade åsidosatt artikel 81 EG och motsvarande bestämmelse i lag nr 136/2001. Nämnda åsidosättande bestod i att avtal hade ingåtts om att säga upp bankkonton och inte ingå nya avtal om bankkonton med bolaget Akcenta CZ a.s. (nedan kallat Akcenta) med säte i Prag (Republiken Tjeckien). Enheten för konkurrensbegränsande avtal bedömde att Akcenta, som inte är någon bank utan ett bolag som tillhandahåller tjänster för valutatransaktioner med icke-likvida medel, behövde ha bankkonton i banker för att kunna bedriva sin verksamhet, vilken innefattade valutahandel till och från utlandet, även med avseende på bolagets slovakiska kunder. Enligt enheten för konkurrensbegränsande avtal höll de tre berörda bankerna – vilka hade uppfattningen att Akcenta var en konkurrent som tillhandahöll tjänster till bankernas kunder och vilka var missnöjda med att deras lönsamhet minskat till följd av nämnda bolags verksamhet – ögonen på Akcentas verksamhet, stämde träff och beslutade gemensamt att på ett samordnat sätt säga upp de avtal som ingåtts med nämnda bolag. På grundval av bevis på att det förekommit kontakter mellan nämnda banker, bland annat avseende mötet mellan dessa banker den 10 maj 2007 och en därpå följande e-brevväxling mellan samma banker, kunde enheten för konkurrensbegränsande avtal konstatera att var och en av dessa banker hade accepterat att säga upp det avtal som ingåtts med Akcenta på villkor att de andra bankerna gjorde detsamma, i syfte att förhindra att en del av kunderna flyttade över till den bank som behöll Akcentas bankkonton. Enheten för konkurrensbegränsande avtal drog slutsatsen att nämnda bankers beteende på den relevanta marknaden, som ansågs bestå av den slovakiska marknaden för valutatransaktioner med icke-likvida medel, utgjorde ett konkurrensbegränsande avtal och ålade Slovenská sporiteľňa en konkurrensskadeavgift på 3 197 912 euro, Československá obchodná banka a.s. en konkurrensskadeavgift på 3 183 427 euro och Všeobecná úverová banka a.s. en konkurrensskadeavgift på 3 810 461 euro.

- 5 Slovenská sporiteľňa begärde omprövning av det beslut som fattats av enheten för konkurrensbegränsande avtal hos Rada Protimonopolného úradu Slovenskej republiky (styrelsen för Republiken Slovakien konkurrensmyndighet), som är ett administrativt organ i andra instans. Konkurrensmyndighetens styrelse beslutade den 19 november 2009 att ändra det beslut som meddelats i första instans och utvidgade den rättsliga kvalifikationen av det omtvistade beteendet. Konkurrensmyndighetens styrelse ändrade inte storleken på den konkurrensskadeavgift som enheten för konkurrensbegränsande avtal hade ålagt.
- 6 Slovenská sporiteľňa överklagade detta beslut till Krajský súd Bratislava (Bratislavas regionala domstol).
- 7 Krajský súd Bratislava upphävde genom avgörande av den 23 september 2010 ovannämnda beslut av den 19 november 2009 och av den 9 juni 2009 i de delar som de avsåg Slovenská sporiteľňa och återförvisade ärendet till Protimonopolný úrad för ny prövning.
- 8 Krajský súd Bratislava framhöll bland annat att Protimonopolný úrad hade gjort en felaktig bedömning med avseende på begreppen konkurrent och relevant marknad. Enligt samma domstol hade nämnda myndighet underlåtit att pröva huruvida Akcenta kunde anses vara en konkurrent till Slovenská sporiteľňa på den relevanta marknaden, med beaktande av att Akcenta var verksam i Slovakien utan att inneha erforderligt tillstånd från Národná banka Slovenska (Slovakien centralbank). Protimonopolný úrad hade inte heller tagit ställning till huruvida denna olagliga verksamhet kunde åtnjuta rättsligt skydd. Krajský súd Bratislava angav att Národná banka Slovenska hade ålagt Akcenta en sanktionsavgift på 35 000 euro, eftersom det bolaget under perioden januari 2008 till juni 2009 utan tillstånd genomförde växlingstransaktioner i Slovakien. Samma domstol påpekade dock att nämnda beslut av Národná banka Slovenska att ålägga en sanktionsavgift hade upphävts av Banková rada Národnej banky Slovenska (Slovakien centralbanks råd) och att det förfarande som inletts mot Akcenta hade avslutats, eftersom det inte kunde vidtas några sanktionsåtgärder mot bolaget då preskriptionsfristen för att ålägga sanktionsavgift hade löpt ut. Krajský súd Bratislava angav dessutom att det av handlingarna i målet följer att Akcenta endast var kund hos bankerna, inte en konkurrent till desamma. Nämnda bolag tillhandahöll nämligen inte tjänster på samma nivå som bankerna och följde ett annat regelverk. Krajský súd Bratislava ansåg vidare att Protimonopolný úrad inte i tillräcklig mån hade beaktat de omständigheter under vilka det ifrågavarande avtalet hade ingåtts. Krajský súd Bratislava fann att det bland annat inte hade visats att Akcenta utan framgång hade försökt öppna nya bankkonton hos Slovenská sporiteľňa.
- 9 Protimonopolný úrad överklagade avgörandet från Krajský súd Bratislava till Najvyšší súd Slovenskej republiky (Republiken Slovakien högsta domstol).
- 10 Protimonopolný úrad har påstått sig ha styrkt att Akcenta var en konkurrent till de berörda bankerna på den relevanta marknaden, det vill säga den slovakiska marknaden för växlingstransaktioner med icke-likvida medel. Vad beträffar Akcentas påstått olagliga verksamhet i Slovakien, har nämnda myndighet understrukit att det saknar betydelse för prövningen av de berörda bankernas beteende mot bakgrund av konkurrensreglerna att bolaget har bedrivit sin verksamhet utan erforderligt tillstånd. Protimonopolný úrad har även framhållit att varken Slovenská sporiteľňa eller övriga banker ifrågasatte lagenligheten hos Akcentas verksamhet innan det ifrågavarande förfarandet inleddes. Samma myndighet anser vidare att det inte föreligger några bevis för att Akcenta bedrev olaglig verksamhet. Vad beträffar beslutet från Slovakien centralbanks råd, har Protimonopolný úrad understrukit att det avsåg perioden januari 2008 till juni 2009 medan Akcenta var verksam på den slovakiska marknaden sedan år 2003 och de berörda bankerna samordnade sina förfaranden samt sade upp de avtal som ingåtts med Akcenta under år 2007. Härutöver har samma myndighet framhållit att nämnda beslut upphävts.
- 11 Slovenská sporiteľňa har gjort gällande att Protimonopolný úrad inte i tillräcklig mån har beaktat att Akcenta, som inte innehade erforderligt tillstånd, bedrev olaglig verksamhet på den relevanta slovakiska marknaden. Eftersom de konkurrensrättsliga villkoren, enligt Slovenská sporiteľňa, inte var uppfyllda,

kunde det inte med framgång göras gällande att det förelåg någon konkurrensbegränsning. Det finns ingen anledning att vidta sanktionsåtgärder med avseende på ett beteende som leder till att ett företag som bedriver olaglig verksamhet sätts ur spel på marknaden. Slovenská sporitel'ňa har understrukt att det inte har styrkts att det möte som de tre berörda bankerna höll den 10 maj 2007 ledde till att avtal ingicks, eftersom Slovenská sporitel'ņas anställde som var närvarande vid nämnda möte därvid endast inhämtade information om planen att säga upp avtalen avseende Akcentas bankkonton.

12 Mot denna bakgrund beslutade Najvyšší súd Slovenskej republiky – som är en domstol i sista instans vars avgöranden enligt nationell rätt inte kan överklagas – att vilandeförklara målet och hänskjuta följande tolkningsfrågor till domstolen för förhandsavgörande:

- ”1. Ska artikel 101.1 FEUF ... tolkas på så sätt att det i rättsligt hänseende är av betydelse att en konkurrent (näringsidkare) som åsamkats skada på grund av ett avtal om konkurrensbegränsande samverkan mellan andra konkurrenter (näringsidkare) bedrev olaglig verksamhet på den relevanta marknaden vid den tidpunkt då avtalet om konkurrensbegränsande samverkan ingicks?
2. Är det för tolkningen av artikel 101.1 FEUF ... i rättsligt hänseende av betydelse att lagenligheten hos den verksamhet som nämnda konkurrent (näringsidkare) bedrev inte hade ifrågasatts av behöriga tillsynsmyndigheter i Republiken Slovakien vid den tidpunkt då avtalet om konkurrensbegränsande samverkan ingicks?
3. Ska artikel 101.1 FEUF ... tolkas på så sätt att det för att ett konkurrensbegränsande avtal ska anses föreligga är nödvändigt att styrka ett personligt uppträdande hos den i bolagsordningen angivna företrädaren eller ett särskilt avtal genom vilket denne företrädare, som har eller misstänks ha ingått det konkurrensbegränsande avtalet, genom fullmakt tillåtit ett beteende från en av de anställda, varvid bolaget inte tagit avstånd från den anställdes beteende och trots att avtalet ändå genomfördes?
4. Ska artikel 101.3 FEUF ... tolkas på så sätt att den även är tillämplig med avseende på ett förbjudet avtal i den mening som avses i artikel 101.1 FEUF ..., vilket till sin natur innebär att en viss konkurrent (näringsidkare) sätts ur spel på marknaden, när det därefter visar sig att nämnda konkurrent genomförde transaktioner i utländsk valuta på marknaden för växlingstransaktioner med icke-likvida medel utan att inneha sådant tillstånd som krävs enligt nationell rätt?”

Prövning av tolkningsfrågorna

13 Yttranden har avgetts av Protimonopolný úrad, Slovenská sporitel'ňa, den slovakiska, den tjeckiska, den italienska och den polska regeringen samt kommissionen.

De två första frågorna

14 Den hänskjutande domstolen har ställt den första och den andra frågan, vilka ska prövas tillsammans, för att få klarhet i huruvida artikel 101.1 FEUF ska tolkas på så sätt att det i rättsligt hänseende är av betydelse att en konkurrent som åsamkats skada på grund av ett avtal om konkurrensbegränsande samverkan mellan andra konkurrenter bedrev påstått olaglig verksamhet på den relevanta marknaden vid den tidpunkt då avtalet om konkurrensbegränsande samverkan ingicks.

15 Den tjeckiska regeringen har i sitt yttrande behandlat denna fråga på samma sätt som gjorts i kommissionens rekommendation av den 7 december 2001 om principer för användning av ”SOLVIT” — problemlösningssystemet för den inre marknaden (EGT L 331, s. 79). Akcenta är ett tjeckiskt bolag som innehar alla nödvändiga tillstånd i Tjeckien och som uteslutande tillhandahöll sina tjänster till de slovakiska kunderna per telefon. Mot bakgrund härav ansåg SOLVIT-centret i Tjeckien, med

hänsyn till de tillhandahållna tjänsterna, inte att det var nödvändigt med ett slovakiskt tillstånd för det bolaget. SOLVIT-centret i Slovakien var däremot av motsatt uppfattning. Det menade att det var en fråga som rörde etableringsfriheten, eftersom olika tjänster tillhandahölls genom mellanmän i Slovakien. Enligt SOLVIT-databasen avskrevs ärendet den 2 januari 2006.

- 16 Domstolen erinrar om att enligt artikel 101.1 FEUF är följande oförenligt med den inre marknaden och förbjudet: alla avtal mellan företag, beslut av företagssammanslutningar och samordnade förfaranden som kan påverka handeln mellan medlemsstater och som har till syfte eller resultat att hindra, begränsa eller snedvrیدا konkurrensen inom den inre marknaden.
- 17 De faktiska verkningarna av ett avtal behöver inte beaktas vid bedömningen av om denna bestämmelse är tillämplig, om avtalets syfte är att begränsa, hindra eller snedvrیدا konkurrensen (se dom av den 13 juli 1966 i de förenade målen 56/64 och 58/64, Consten och Grundig mot kommissionen, REG 1966, s. 429 och s. 496, svensk specialutgåva, volym 1, s. 277, av den 15 oktober 2002 i de förenade målen C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P-C-252/99 P och C-254/99 P, Limburgse Vinyl Maatschappij m.fl. mot kommissionen, REG 2002, s. I-8375, punkt 508, och av den 8 december 2011 i mål C-389/10 P, KME Germany m.fl. mot kommissionen, REU 2011, s. I-13125, punkt 75).
- 18 Artikel 101 FEUF är inte enbart avsedd att skydda konkurrenternas eller konsumenternas intressen, utan även marknads struktur och därmed konkurrensen som sådan (dom av den 6 oktober 2009 i de förenade målen C-501/06 P, C-513/06 P, C-515/06 P och C-519/06 P, GlaxoSmithKline Services m.fl. mot kommissionen m.fl., REG 2009, s. I-9291, punkt 63).
- 19 Av beslutet om hänskjutande följer att det avtal som ingicks mellan de berörda bankerna särskilt hade till syfte att begränsa konkurrensen och att ingen av dessa banker ifrågasatte lagenligheten hos Akcentas verksamhet innan det ifrågavarande förfarandet inleddes mot dem. Påståendet om Akcentas rättsliga situation saknar således betydelse vid bedömningen av huruvida villkoren för en överträdelse av konkurrensreglerna är uppfyllda.
- 20 Det är för övrigt myndigheterna, inte företag eller sammanslutningar av privata företag, som ska säkerställa att rättsreglerna efterlevs. Akcentas situation, såsom den tjeckiska regeringen har beskrivit den, visar med tillräcklig tydlighet att tillämpningen av rättsregler kan föranleda komplicerade bedömningar som det inte ankommer på dessa företag eller sammanslutningar av privata företag att göra.
- 21 Av det ovanstående följer att de två första frågorna ska besvaras på följande sätt. Artikel 101 FEUF ska tolkas på så sätt att den omständigheten att ett företag, som åsamkats skada på grund av ett avtal om konkurrensbegränsande samverkan, bedrev påstått olaglig verksamhet på den relevanta marknaden vid den tidpunkt då avtalet om konkurrensbegränsande samverkan ingicks, saknar betydelse för bedömningen av om nämnda konkurrensbegränsande samverkan utgör en överträdelse av denna bestämmelse.

Den tredje frågan

- 22 Den hänskjutande domstolen har ställt den tredje frågan för att få klarhet i huruvida artikel 101.1 FEUF ska tolkas på så sätt att det för att ett konkurrensbegränsande avtal ska anses föreligga är nödvändigt att styrka ett personligt uppträdande hos den i bolagsordningen angivna företrädaren eller ett särskilt avtal genom vilket denne företrädare, som har eller misstänks ha ingått det konkurrensbegränsande avtalet, genom fullmakt tillåtit ett beteende från en av de anställda, varvid bolaget inte tagit avstånd från den anställdes beteende och trots att avtalet ändå genomfördes.

- 23 Den slovakiska och den tjeckiska regeringen samt kommissionen har försökt besvara denna fråga, men har ställt sig tveksamma till om den verkligen är relevant mot bakgrund av de faktiska omständigheter som beskrivits av den hänskjutande domstolen.
- 24 Enligt Protimonopolný úrad uppkom denna fråga som en följd av att Slovenská sporiteľňa påstått att dess anställda hade närvarat vid mötet mellan företrädarna för de berörda bankerna den 10 maj 2007 utan fullmakt, och att det inte heller hade visats att samme anställda hade samtyckt till det som beslutades på mötet.
- 25 Domstolen erinrar om att tillämpningen av artikel 101 FEUF inte förutsätter att det berörda företagets delägare eller ledning vidtagit, eller ens känt till, en sådan åtgärd, utan det räcker att en åtgärd har vidtagits av en person som har behörighet att agera på företagets vägnar (dom av den 7 juni 1983 i de förenade målen 100/80-103/80, *Musique Diffusion française m.fl. mot kommissionen*, REG 1983, s. 1825, punkt 97, svensk specialutgåva, volym 7, s. 133).
- 26 Vidare utgör, såsom kommissionen har påpekat, avtal om konkurrensbegränsande samverkan som är förbjudna enligt EUF-fördraget oftast olaglig verksamhet som inte omfattas av några formella regler. Det är ovanligt att en företrädare för ett företag deltar i ett möte med en fullmakt som ger vederbörande befogenhet att göra sig skyldig till en överträdelse.
- 27 Dessutom följer av fast rättspraxis att när det har visats att ett företag har deltagit i möten mellan konkurrerande företag i konkurrensbegränsande syfte, ankommer det på detta företag att förebbringa bevis för att det deltog i mötena utan någon som helst konkurrensbegränsande avsikt genom att styrka att bolaget hade förklarat för sina konkurrenter att det deltog i mötena med en annan inställning än dessa. För att företagets deltagande i ett sådant möte inte ska kunna anses utgöra ett tyst samförstånd till ett olagligt initiativ eller ge intrycket av att företaget kommer att rätta sig därefter, måste företaget öppet ta avstånd från det som avhandlas under mötet så att övriga deltagare uppfattar att företaget inte längre avser att delta, alternativt måste företaget avslöja den konkurrensbegränsande samverkan för de administrativa myndigheterna (dom av den 3 maj 2012 i mål C-290/11 P, *Comap mot kommissionen*, punkterna 74 och 75, och där angiven rättspraxis).
- 28 Mot bakgrund av det ovanstående ska den tredje frågan besvaras på följande sätt. Artikel 101.1 FEUF ska tolkas på så sätt att det för att ett konkurrensbegränsande avtal ska anses föreligga inte är nödvändigt att styrka ett personligt uppträdande hos den i bolagsordningen angivna företrädaren eller ett särskilt avtal genom vilket denne företrädare genom fullmakt tillåtit ett beteende från en av de anställda som deltagit i ett konkurrensbegränsande möte.

Den fjärde frågan

- 29 Den hänskjutande domstolen har genom den fjärde frågan sökt klarhet i huruvida artikel 101.3 FEUF ska tolkas på så sätt att den är tillämplig med avseende på ett förbjudet avtal i den mening som avses i artikel 101.1 FEUF, vilket till sin natur innebär att en viss konkurrent sätts ur spel på marknaden, när det därefter visar sig att nämnda konkurrent genomförde transaktioner på marknaden för växlingstransaktioner med icke-likvida medel utan att inneha sådant tillstånd som krävs enligt nationell rätt.
- 30 Eftersom artikel 101.3 FEUF endast är tillämplig förutsatt att det har fastställts att det föreligger ett förbjudet avtal enligt artikel 101 FEUF, grundas domstolens svar på premissen att det är fråga om ett sådant förbjudet avtal.
- 31 Vidare är, såsom kommissionen korrekt har anfört, undantaget i artikel 101.3 FEUF endast tillämpligt om fyra kumulativa villkor är uppfyllda. Villkoren är för det första att avtalet bidrar till att förbättra produktionen eller distributionen av varor eller till att främja tekniskt eller ekonomiskt

framåtskridande, för det andra att konsumenterna tillförsäkras en skäligen andel av den vinst som därigenom uppnås, för det tredje att de berörda företagen inte åläggs begränsningar som inte är nödvändiga för att uppnå dessa mål, och för det fjärde att dessa företag inte ges möjlighet att sätta konkurrensen ur spel för en väsentlig del av varorna i fråga.

- 32 Den som åberopar denna bestämmelse måste genom övertygande argument och bevisning styrka att villkoren för att beviljas undantag är uppfyllda (domen i det ovan nämnda målet GlaxoSmithKline Services m.fl. mot kommissionen, punkt 82).
- 33 Slovenská sporiteľňa har i sitt yttrande gjort gällande att det är motiverat att tillämpa undantagsbestämmelserna i artikel 101.3 FEUF när ett konkurrensbegränsande avtal har till syfte att hindra att en konkurrent bedriver olaglig verksamhet på marknaden av det skälet att denne inte innehar det tillstånd som erfordras. Enligt Slovenská sporiteľňa skyddar nämligen ett sådant avtal villkoren för en sund konkurrens och syftar, i vid bemärkning, till att främja ekonomiskt framåtskridande i den mening som avses i den bestämmelsen.
- 34 Domstolen konstaterar att Slovenská sporiteľňa endast har hänvisat till ett av de fyra kumulativa villkor som avses i artikel 101.3 FEUF.
- 35 Även om det villkoret ansågs vara uppfyllt, framgår det inte att den ifrågavarande konkurrensbegränsande samverkan uppfyller de tre övriga villkoren, och särskilt inte det tredje villkoret enligt vilket ett avtal inte får innebära att de berörda företagen åläggs begränsningar som inte är nödvändiga för att uppnå de mål som uppställs inom ramen för det första villkoret i artikel 101.3 FEUF. Om skälet för nämnda konkurrensbegränsande samverkan var att tvinga Akcenta att iakttäta den slovakiska lagstiftningen, borde deltagarna i den konkurrensbegränsande samverkan, såsom har påpekats i punkt 20 i förevarande dom, ha framfört klagomål till behöriga myndigheter i detta avseende i stället för att själva vidta åtgärder för att sätta detta konkurrerande företag ur spel på marknaden.
- 36 Av det ovanstående följer att artikel 101.3 FEUF ska tolkas på så sätt att den är tillämplig med avseende på ett förbjudet avtal i den mening som avses i artikel 101.1 FEUF endast om det företag som gör gällande artikel 101.3 FEUF styrker att de fyra kumulativa villkor som däri föreskrivs är uppfyllda.

Rättegångskostnader

- 37 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (tionde avdelningen) följande:

- 1) **Artikel 101 FEUF ska tolkas på så sätt att den omständigheten att ett företag, som åsamkats skada på grund av ett avtal om konkurrensbegränsande samverkan, bedrev påstått olaglig verksamhet på den relevanta marknaden vid den tidpunkt då avtalet om konkurrensbegränsande samverkan ingicks, saknar betydelse för bedömningen av om nämnda konkurrensbegränsande samverkan utgör en överträdelse av denna bestämmelse.**

- 2) Artikel 101.1 FEUF ska tolkas på så sätt att det för att ett konkurrensbegränsande avtal ska anses föreligga inte är nödvändigt att styrka ett personligt uppträdande hos den i bolagsordningen angivna företrädaren eller ett särskilt avtal genom vilket denne företrädare genom fullmakt tillåtit ett beteende från en av de anställda som deltagit i ett konkurrensbegränsande möte.
- 3) Artikel 101.3 FEUF ska tolkas på så sätt att den är tillämplig med avseende på ett förbjudet avtal i den mening som avses i artikel 101.1 FEUF endast om det företag som gör gällande artikel 101.3 FEUF styrker att de fyra kumulativa villkor som däri föreskrivs är uppfyllda.

Underskrifter